

Prof. univ. dr. **Petrică Trușcă** (coordonator)

Prof. univ. dr. **Cristian Jora**

Conf. univ. dr. **Andrada Trușcă**

Conf. univ. dr. **Ilioara Genoiu**

Lector univ. dr. **Lucia Uță**

Lector univ. dr. **Bogdan Pătrașcu**

Lector univ. dr. **Ramona Paraschiv**

CURS SELECTIV PENTRU LICENȚĂ

Drept civil. Partea generală

Drept civil. Drepturi reale

Drept civil. Teoria generală a obligațiilor

Drept civil. Contracte

Drept civil. Succesiuni

Contribuția autorilor:

- I. *Drept civil partea generală* – Andrada Trușcă
- II. *Drept civil drepturi reale* – Cristian Jora, Ramona Paraschiv
- III. *Drept civil teoria generală a obligațiilor* – Cristian Jora, Ramona Paraschiv
- IV. *Drept civil contracte* – Lucia Uță
- V. *Drept civil succesiuni* – Ilieara Genoiu, Bogdan Pătrașcu

Prof. univ. dr. **Petrică Trușcă** (coordonator)

Prof. univ. dr. **Cristian Jora**

Conf. univ. dr. **Andrada Trușcă**

Conf. univ. dr. **Ilioara Genoiu**

Lector univ. dr. **Lucia Uță**

Lector univ. dr. **Bogdan Pătrașcu**

Lector univ. dr. **Ramona Paraschiv**

CURS SELECTIV PENTRU LICENȚĂ

Drept civil. Partea generală

Drept civil. Drepturi reale

Drept civil. Teoria generală a obligațiilor

Drept civil. Contracte

Drept civil. Succesiuni

Universul Juridic

București

-2014-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2014, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA
ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Curs selectiv pentru licență: **Drept civil - partea generală, Drept civil - drepturi reale, Drept civil - teoria generală a obligațiilor, Drept civil - contracte, Drept civil - succesiuni** / prof. univ. dr. Petrică Trușcă (coord.), prof. univ. dr. Cristian Jora, conf. univ. dr. Andrada Trușcă, ... - București: Universul Juridic, 2014

Bibliogr.

ISBN 978-606-673-370-0

I. Trușcă, Petrică (coord.)

II. Jora, Cristian

III. Trușcă, Andrada

347(498)(075.8)

378.22

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

I. DREPT CIVIL. PARTEA GENERALĂ

ACTUL JURIDIC CIVIL

Capitolul I

Noțiunea și clasificarea actelor juridice civile

I.1. Noțiunea actului juridic civil

I.1.1 Definiție

Din studiul raportului juridic civil concret, rezultă că izvoarele acestui raport cuprind, pe lângă *evenimentele juridice* (împrejurări, fapte care se produc independent de voința omului și de care legea leagă nașterea, modificarea ori stingerea de raporturi juridice) și *acțiunile omenesti*, producătoare de raporturi juridice.

Acestea din urmă sunt împărțite, după cum legea civilă condiționează sau nu nașterea raportului juridic civil de *existența intenției* de a produce efecte juridice – de a crea, modifica ori stinge un raport juridic civil – în *acțiuni omenesti săvârșite fără intenția de a produce efecte juridice*, efecte care se produc, totuși, în puterea legii și *acțiuni săvârșite cu intenția de a produce efecte juridice*.

Acțiunile omenesti săvârșite cu intenția de a produce efecte juridice sunt cunoscute și prin expresia *acte juridice*.

Codul civil conține definițiile (legale) celor două tipuri de acte fundamentale, respectiv, contractul (în general) și actul juridic unilateral (art. 1.166 și art. 1.324 C. civ.), iar unele din aceste reglementări se aplică oricărui act juridic.

În lipsa unei definiții legale a actului juridic civil, în literatura de specialitate, actul juridic civil este definit ca fiind *manifestarea de voință umană făcută cu intenția de a produce efecte (consecințe) juridice, respectiv, de a naște, modifica ori stinge un raport juridic civil*¹.

O analiză a definiției ne conduce la concluzia că ea se fondează pe următoarele elemente:

- prezența unei *manifestări de voință*, care să provină de la un subiect de drept civil (persoană fizică ori persoană juridică);
- manifestarea de voință trebuie să fie exprimată cu *intenția de a produce efecte (consecințe) juridice*; acest element diferențiază *actul juridic civil* de *faptul juridic civil ilicit* săvârșit fără intenția de a produce efecte juridice, efecte ce se produc, totuși, în virtutea legii;
- efectele juridice avute în vedere, prin manifestarea voinței, *constau în a da naștere, a modifica sau a stinge* un raport juridic civil concret, element care deosebește *actul juridic civil* de *actele juridice din celelalte ramuri ale dreptului* (actul administrativ, actul de comerț etc.).

I.1.2. Sensurile expresiei „act juridic civil”

Termenul de *act juridic civil* are în doctrină, jurisprudență și chiar în legislație două sensuri.

¹ Gh. Beleiu, *Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil*, Ed. Universul Juridic, București 2007, p. 129; G. Boroi, C.A. Anghelescu, *Curs de drept civil. Partea generală*, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 109.

Într-un *prim sens*, se desemnează însăși *manifestarea de voință făcută cu intenția de a produce efecte juridice civile*. În acest sens, se utilizează și formula *negotium juris* sau *negotium* (cu semnificația de *operațiune juridică*; ex., vânzarea-cumpărarea, schimbul).

În al doilea sens, se desemnează *înscrișul constatator* al manifestării de voință (al operațiunii juridice înseși), adică suportul material care consemnează manifestarea de voință exprimată.

Pentru acest al doilea înțeles, se folosește și formula *instrumentum probationis* sau *instrumentum*.

Sunt situații în care același text legal are în vedere ambele sensuri ale termenului de *act*. În doctrină este dat ca exemplu art. 1.108 C. civ.: „(1) Acceptarea (moștenirii) poate fi sau expresă sau tacită. (2) Acceptarea este expresă când succesibilul își însușește explicit titlul sau calitatea de moștenitor printr-un *înscriș autentic sau sub semnătură privată (instrumentum probationis)*; (3) Acceptarea este tacită când succesibilul face un act (*negotium juris*) sau fapt pe care nu ar putea să îl facă decât în calitate de moștenitor.”

I.2. Clasificarea actelor juridice civile

I.2.1. Criterii de clasificare și categorii de acte juridice în funcție de aceste criterii

În circuitul civil se întâlnesc o diversitate de acte juridice; de aceea este necesar ca ele să fie clasificate în funcție de anumite criterii.

Principalele criterii de clasificare și categoriile de acte juridice care se examinează în doctrină, sunt următoarele:

A. După numărul părților, actele juridice se împart în *unilaterale, bilaterale și multilaterale (plurilaterale)*.

a) Actul juridic unilateral este acel act care constă în *manifestarea de voință a unei singure părți* (art. 1.324 C. civ.). De reținut că o persoană numai prin voința sa poate să determine producerea de efecte juridice (consecințe). Dar nimeni nu va putea crea prin voința sa singulară o obligație pentru o altă persoană¹. Sunt acte civile unilaterale: testamentul, oferta de a contracta, promisiunea publică de recompensă, acceptarea moștenirii, renunțarea la o moștenire² etc.

b) Sunt bilaterale actele juridice civile care necesită *acordul de voință a două părți*. Actele juridice bilaterale se numesc contracte sau convenții. Intră în această categorie: contractele civile de vânzare-cumpărare, contractul de arendare, mandatul, contractul de antrepriză etc.

c) Sunt multilaterale (plurilaterale) actele juridice civile care implică acordul de voință ce provine de la trei sau mai multe părți. Este un asemenea act contractul de societate civilă dacă a fost încheiat de cel puțin trei asociați³.

¹ O. Ungureanu, C. Munteanu, *Drept civil. Partea generală în reglementarea noului Cod civil*, Ed. Universul Juridic, 2013, p. 171.

² În legătură cu actul juridic unilateral, sunt de făcut două precizări: În primul rând actele unilaterale se subclasifică în: *a) acte supuse comunicării* (pentru a produce efecte juridice), cum ar fi oferta sau promisiunea de recompensă și *b) acte nesupuse comunicării*, cum este testamentul.

În al doilea rând gestiunea de afaceri (denumită și gestiunea intereselor altei persoane) nu face parte din actele juridice unilaterale (vezi C. Stătescu, C. Bîrsan – *Teoria generală a obligațiilor*, p. 111), ci este fapt juridic întrucât efectul juridic se produce în puterea legii și nu ca urmare a unei intenții de a produce asemenea efecte.

³ Potrivit art. 1.881 C. civ.: „(1) Prin contractul de societate două sau mai multe persoane se obligă reciproc să coopereze pentru desfășurarea unei activități și să contribuie la aceasta prin aporturi bănești, în bunuri, în cunoștințe specifice sau prestații, cu scopul de a împărți beneficiile sau de a se folosi de economia ce ar putea rezulta. (2) Fiecare asociat contribuie la suportarea pierderilor proporțional cu participarea la distribuția beneficiului, dacă prin contract nu s-a stabilit altfel. (3) Societatea se poate constitui cu sau fără personalitate juridică.”

O precizare urmează a fi făcută, și anume: clasificarea actelor juridice civile în unilaterale și bilaterale (făcută după criteriul numărului părților)¹ nu trebuie confundată cu clasificarea contractelor civile în unilaterale (cele care dau naștere la obligații numai pentru una dintre părți, cum este donația, împrumutul) și bilaterale sau *sinalagmatice cele care dau naștere la obligații pentru ambele părți* (cum este vânzarea-cumpărarea); aceasta înseamnă că în același timp, fiecare dintre părțile contractului are atât calitatea de creditor, cât și pe cea de debitor. Între cele două clasificări există deosebiri esențiale, care pleacă de la chiar noțiunea actelor, respectiv a contractelor unilaterale și bilaterale.

Clasificarea actelor juridice civile în unilaterale, bilaterale și multilaterale prezintă importanță juridică în ceea ce privește: **1) *aprecierea valabilității actului juridic***, deoarece în cazul actului juridic unilateral se analizează o singură manifestare de voință juridică, pe când în cazul celui bilateral sau plurilateral trebuie verificată fiecare dintre cele două sau mai multe voințe juridice; **2) *regimul juridic diferit pe care îl au viciile de consimțământ*** (eroarea, dolul, violența și leziunea) situație în care exigențele interpretului vor fi mai mari la actul unilateral în raport cu cel bilateral; **3) actele juridice bilaterale sau plurilaterale pot fi revocate prin acordul părților**, în timp ce în cazul actelor juridice unilaterale nu se poate reveni prin manifestare de voință în sens contrar a autorului, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege (ex.: testamentul).

B. După scopul urmărit la încheierea lor, actele juridice se divid în acte cu titlu oneros și acte cu titlu gratuit. La rândul lor, cele cu titlu oneros se subdivid în acte *comutative* și *aleatorii*, iar cele cu titlu gratuit se subdivid în *liberalități* și *acte dezinteresate*.

a) *Actul juridic cu titlu oneros* este acela prin care fiecare parte urmărește să își procure un avantaj în schimbul obligațiilor asumate [art. 1.172 alin. (1) C. civ.].² Este un asemenea act contractul de vânzare-cumpărare, în care vânzătorul dorește să *fie plătit* în schimbul bunului vândut, iar cumpărătorul dorește să *obțină bunul cumpărat* în schimbul prețului. Mai intră în această categorie: contractul de transport, contractul de locațiune, împrumutul cu dobândă etc.

b) *Actul juridic cu titlu gratuit* este acela prin care una din părți urmărește să procure celeilalte părți un beneficiu, fără a obține în schimb vreun avantaj [art. 1.172 alin. (2) C. civ.].³ Din această categorie de acte juridice fac parte: donația, împrumutul de folosință (comodatul), mandatul gratuit, depozitul neremunerat, legatul etc.

Această clasificare a actelor juridice în acte juridice cu titlu oneros și acte cu titlu gratuit prezintă importanță juridică în ceea ce privește diferența de regim juridic a capacității, în sensul că legea civilă este mai exigentă când sunt avute în vedere actele juridice cu titlu gratuit [de exemplu, cel lipsit de capacitatea de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă nu poate dispune de bunurile sale prin liberalități, art. 988 alin. (1) C. civ.]; de regulă, regimul juridic al viciilor de consimțământ diferă, întrucât leziunea nu privește actele cu titlu gratuit; condițiile de formă impuse de lege la încheierea actelor cu titlu gratuit sunt mai severe, de exemplu contractul de donație se încheie potrivit art. 1.011 alin. (1) C. civ., prin înscris autentic, sub sancțiunea nulității absolute.

¹ De reținut că *o parte* a actului juridic poate fi formată dintr-o persoană, din două ori mai multe persoane (ex., trei coproprietari fac o ofertă de vânzare). Așadar, nu trebuie pus semnul identității între noțiunile de parte și persoană.

² Art. 1.172 alin. (1) C. civ. prevede: „Contractul prin care fiecare parte urmărește să își procure un avantaj în schimbul obligațiilor asumate este cu titlu oneros”.

³ Art. 1.172 alin. (2) C. civ. stabilește: „Contractul prin care una dintre părți urmărește să procure celeilalte părți un beneficiu, fără a obține în schimb vreun avantaj, este cu titlu gratuit.”

Actele juridice cu titlu oneros se subclasifică, la rândul lor, în *acte juridice comutative* și *acte juridice aleatorii*.

– *actul juridic comutativ* este acela în care, părțile cunosc sau pot cunoaște din chiar momentul încheierii lor existența și întinderea drepturilor și obligațiilor ce le revin, pe care le privesc ca fiind valoric echivalente¹. În acest sens, art. 1.173 alin. (1) C. civ. dispune: *Este comutativ contractul în care, la momentul încheierii sale, existența drepturilor și obligațiilor părților este certă, iar întinderea acestora este determinată sau determinabilă*. Ca exemple de acte juridice comutative: contractul de vânzare-cumpărare, contractul de contractul de depozit remunerat, contractul de antrepriză etc.

– *actul juridic aleatoriu*² este acela care, prin natura lui sau prin voința părților, oferă cel puțin uneia din părți, șansa unui câștig și o expune totodată la riscul unei pierderi, ce depind de un eveniment viitor și incert [art. 1.173 alin. (2) C. civ.]. Sunt considerate acte juridice aleatorii: contractul de rentă viageră, contractul de întreținere, jocul și prinsoarea, diferite forme de loterii etc.

Împărțirea actelor juridice civile în acte comutative și aleatorii prezintă importanță juridică în ceea ce privește: **a)** problema resciziunii pentru leziune ca viciu de consimțământ se poate pune numai în cazul actelor comutative, nu și în cazul actelor aleatorii; **b)** actele juridice aleatorii care se referă la jocuri de noroc prohibite de lege sunt sancționate cu nulitate absolută, pentru cauză ilicită.

Actele juridice cu titlu gratuit se subclasifică, la rândul lor, în *acte juridice dezinteresate* și *liberalități*.

– *actul juridic dezinteresat* este acela prin care dispunătorul procură un avantaj patrimonial unei persoane, fără ca prin aceasta să-și micșoreze patrimoniul. Sunt acte juridice dezinteresate: mandatul gratuit, comodatul (împrumutul de folosință), depozitul neremunerat etc.

– *liberalitatea* este actul juridic prin care o persoană dispune cu titlu gratuit de bunurile sale, în tot sau în parte, în favoarea unei alte persoane [art. 984 alin. (1) C. civ.]. Sunt liberalități: donația, legatul cuprins în testament³, mecenatul⁴.

Distincția dintre actele juridice dezinteresate și liberalități prezintă consecințe practice, precum: condițiile de formă cerute pentru liberalități sunt mai severe (de regulă, liberalitățile sunt acte juridice solemne, ceea ce nu se cere actelor dezinteresate); regulile stabilite în materie succesorală privind reducăunea se aplică numai în cazul liberalităților.

C. După efectul lor, actele civile se împart în: *constitutive*, *translative* și *declarative*.

a) *Actele constitutive de drepturi* sunt acele acte care dau naștere la un drept subiectiv civil care n-a existat anterior și care se stabilește, de regulă, la data încheierii actului juridic, care produce efecte numai pentru viitor. Este un asemenea act, ipoteca convențională (care dă naștere dreptului real accesoriu numit ipotecă), amanetul ori gajul etc.

¹ O. Ungureanu, C. Munteanu, *op. cit.*, p. 178.

² Termenul *aleatoriu* vine de la latinescul *alea*, adică *hazard*.

³ *Legatul* este dispoziția testamentară prin care testatorul stipulează ca, la decesul său, unul sau mai mulți legatari să dobândească întregul său patrimoniu, o fracțiune din acesta sau anumite bunuri determinate (art. 986 C. civ.)

⁴ Legea nr. 32/1994 privind sponsorizarea, cu modificările și completările ulterioare, reglementează o formă de liberalitate numită mecenat în art. 1 alin. (3): „*Mecenatul* este un act de liberalitate prin care o persoană fizică sau juridică, numită *mecena*, transferă, fără obligație de contrapartidă directă sau indirectă, dreptul său de proprietate asupra unor bunuri materiale sau mijloace financiare către o persoană fizică, ca activitate filantropică cu caracter umanitar, pentru desfășurarea unor activități în domeniile: cultural, artistic, medico-sanitar sau științific – cercetare fundamentală și aplicată.”

b) *Actele translativ de drepturi* sunt acele acte care au ca efect strămutarea unui *drept dintr-un patrimoniu, în alt patrimoniu*. Sunt acte translativ contractele de vânzare-cumpărare, donația, schimbul etc.

c) *Actele declarativ* sunt acele acte care au ca *efect consolidarea ori definitivarea unui drept subiectiv* care a existat anterior încheierii actului. Efectele juridice ale actelor declarativ retroactivează, până la momentul nașterii raportului juridic din care acele drepturi s-au născut inițial. Sunt declarativ: partajul (împărțeala), tranzacția.

O specie a actului declarativ este actul *confirmativ*, prin care o persoană renunță la dreptul său de a ataca cu acțiunea în anulabilitate (nulitatea relativă), confirmând sau consolidând actul juridic anulabil.

Împărțirea actelor juridice civile în *acte constitutive, translativ și declarativ* prezintă *importanță juridică* sub diferite aspecte, precum: **1)** pe când actele constitutive și translativ produc efecte numai pentru viitor (*ex nunc*), cele declarativ își produc efectele și pentru trecut (*ex tunc*); **2)** publicității imobiliare îi sunt supuse, de regulă, numai actele constitutive și cele translativ; și numai în cazul actelor translativ, partea către care s-a transmis dreptul are calitatea de având-cauză¹, iar nu și în cazul actelor declarativ; **3)** numai actele juridice translativ și constitutive, dacă sunt contracte sinalagmatice, sunt supuse rezoluțiunii sau, după caz, rezilierii, pe când actele juridice declarativ, nu.

D. După importanța lor, există acte juridice civile de *conservare, de administrare și de dispoziție*.

a) *Actul juridic de conservare* este acela prin care se urmărește *preîntâmpinarea pierderii unui drept subiectiv civil*; ele sunt necesare și urgente. Sunt considerate acte de conservare toate actele juridice care au ca scop salvarea de la pieire, cu cheltuieli minime, a unui bun sau a unui drept patrimonial. Prin esența lor, actele juridice de conservare pot fi numai benefice autorului manifestării de voință, motiv pentru care sunt considerate valabile chiar dacă sunt încheiate de o persoană lipsită de capacitatea de exercițiu fără o autorizare prealabilă. Sunt socotite acte de conservare: întreruperea unei prescripții prin acțiune în justiție, înscrierea unei ipoteci sau a unui privilegiu, somația².

b) *Actul de administrare* este acel act juridic civil prin care *se realizează o normală punere în valoare (folosire și exploatare) a unui bun ori a unui patrimoniu*. În privința actelor de administrare, trebuie făcută distincția, impusă de legislația civilă, între actul de administrare a unui bun (*ut singuli*) și actul de administrare a unui patrimoniu. Punerea în valoare a unui bun înseamnă, de exemplu, culegerea fructelor (industriale sau civile), repararea imobilelor, fără a se ajunge la înstrăinarea lui. Punerea în valoare a unui patrimoniu înseamnă gestionarea patrimoniului, ceea ce include și acte care, raportate la un bun, reprezintă acte de înstrăinare, dar raportate la patrimoniu, reprezintă măsuri de normală utilizare, exploatare sau valorificare a patrimoniului [art. 142 C. civ., art. 144 alin. (2) C. civ. sau art. 501 alin. (1) C. civ.]. Sunt acte de administrare: culegerea fructelor, reparațiile de întreținere, asigurarea unui bun, închirierea unui bun etc.

c) *Actul de dispoziție* este acel act juridic care *are ca rezultat ieșirea unui drept sau bun din patrimoniu* sau grevarea sa cu o sarcină reală (ipotecă, gaj). Sunt acte de dispoziție: vânzarea-cumpărarea, donația, renunțarea la un drept etc.

¹ *Având-cauză* este persoana care, deși n-a participat la încheierea actului juridic civil totuși efectele acestuia se produc și față de ea, datorită legăturii sale juridice cu părțile actului.

² Comunicarea scrisă adresată debitorului de către creditor, direct sau prin executor judecătoresc, prin care se cere executarea unei obligații ajunse la scadență. De la data primirii somației, debitorul este considerat în întârziere și urmează a suporta consecințele juridice.

Această clasificare prezintă importanță juridică sub următoarele aspecte:

a) în ceea ce privește capacitatea de a încheia acte juridice civile, actele de conservare pot fi încheiate și de persoane fizice cu capacitate de exercițiu restrânsă și chiar de persoane fizice lipsite de capacitatea de exercițiu, întrucât nu sunt susceptibile de a le prejudicia; actele de administrare, în măsura în care nu sunt lezionare, pot fi încheiate de persoana fizică cu capacitate de exercițiu restrânsă, fără încuviințarea prealabilă a ocrotitorului legal [art. 41 alin. (2) C. civ.], iar pentru persoana lipsită de capacitatea de exercițiu, actele de administrare se încheie, în numele acestora, de reprezentatul lor legal fără încuviințarea instanței de tutelă [art. 43 alin. (2) C. civ.]; actele de dispoziție pot fi încheiate de persoanele fizice cu capacitate de exercițiu deplină, de persoana cu capacitate de exercițiu restrânsă, dar numai cu încuviințarea prealabilă a ocrotitorului legal, iar în cazurile prevăzute de lege, și cu autorizarea instanței de tutelă; actele de dispoziție pentru persoanele lipsite de capacitatea de exercițiu se încheie de reprezentantul lor legal, cu autorizarea instanței de tutelă, iar când este cazul, cu avizul consiliului de familie. De reținut că, persoanele lipsite de capacitatea de exercițiu, cât și cele cu capacitate de exercițiu restrânsă, prin excepție pot încheia acte de dispoziție, dacă acestea sunt de mică valoare, au caracter curent și se execută la momentul încheierii lor [art. 41 alin. (3) și art. 43 alin. (3) C. civ.];

b) în ce privește reprezentarea convențională, actele juridice de dispoziție care se încheie prin reprezentant (mandatar), presupun existența unui mandat special; actele de conservare și de administrare pot fi încheiate de reprezentantul (mandatarul) care are mandat general (art. 2.016 C. civ.);

c) în privința acceptării moștenirii, actele de conservare și de administrare nu pot fi considerate acte de acceptare tacită a moștenirii, pe când actele de administrare ce nu au un caracter urgent și angajează viitorul, precum și actele de dispoziție privind o parte sau totalitatea drepturilor asupra moștenirii atrag acceptarea tacită a acesteia (art. 1.110 C. civ.).

E. După conținutul lor, actele juridice civile se împart în: *patrimoniale* și *nepatrimoniale*.

a) Sunt patrimoniale actele juridice care *au un conținut evaluabil în bani*. Din această categorie fac parte actele juridice ce privesc drepturile reale și de creanță, cum sunt contractele de vânzare-cumpărare, de transport etc.

b) Sunt nepatrimoniale actele juridice care *au un conținut neevaluabil în bani*. Este un asemenea act nepatrimonial convenția părților cu privire la încredințarea copiilor după divorț.

Această împărțire a actelor juridice civile prezintă importanță juridică în materia ocrotirii incapacabilului.

F. După modul (forma) de încheiere, actele civile se împart în: *consensuale*, *solemne* și *reale*.

a) Actul juridic consensual este acela care se încheie sau ia naștere prin *simplică manifestare de voință a părții sau părților fără nicio altă formalitate*.

Actul juridic consensual reprezintă regula, din punct de vedere al formei în care se încheie actele juridice civile, față de actele solemne și reale, care reprezintă excepția (art. 1.178 C. civ.)¹. Sunt acte consensuale: schimbul, mandatul etc.

b) Actul juridic solemn este acel act juridic la a cărui încheiere simpla manifestare de voință este insuficientă, legea cerând ca voința să îmbrace o anumită formă specială. Forma specială, solemnă, este cerută de lege pentru însăși validitatea actelor juridice respective (forma cerută *ad validitatem* ori *ad solemnitatem*). Sunt acte solemne: donația, testamentul, ipoteca convențională².

¹ Potrivit art. 1.178 C. civ., „Contractul se încheie prin simplul acord de voință al părților dacă legea nu impune o anumită formalitate pentru încheierea sa valabilă”.

² Art. 1.011 alin. (1) C. civ. dispune: „Donația se încheie prin înscris autentic, sub sancțiunea nulității absolute”; art. 1.040 C. civ. prevede: „Testamentul ordinar poate fi olograf sau autentic”; art. 2.378 alin. (1) C. civ. dispune: „Contractul de ipotecă se încheie în formă autentică de către notarul public, sub sancțiunea nulității absolute.”